

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ЕджапIэм фэчэфхэу екIолIэжьигыгъэх

ШIэныгъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ торжественнэ зэхэхэу станицэу Джаджэм игурыт еджапIэу N 1-м тыгъуасэ щыкIуагъэм Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэу ТхьакIуцынэ Аслъан хэлэжьиагъ.

Хабзэ зэрэхъугъэу, мыгъэ апэрэ классым къэкIогъэ кIэлэеджакIохэмрэ я 11-рэ классым ихьагъэхэмрэ торжественнэ линейкэм апэу къырагъэблэгъагъэх. Нэужым гуыцIэр ыштагъ зигугъу къэтшыгъэ еджапIэм иди-ректорэу Елена Воробьевам. ИльэсыкIэ еджэгъоу рагъэжэ-жьигыгъэм пае кIэлэеджакIохэм, ны-тыхэм, кIэлэегъэджэ коллек-

тивым ар игуапэу къафэгу-шIуагъ. Ионыгъом и 1-р сыди-гъуи анахъ зимэфэкIэу апэрэ классым ихьагъэхэр къыхигъэ-щыгъэх. ШIэныгъэу тапэкIэ зэ-рагъэгъотыгъэх адакIоу, ахэр щыIэныгъэм нахъ тэрэзэу хэгъэ-гъозэгъэнхэр, ныбджэгъуны-гъэм, зэгурыIоныгъэм афэгъэс-гъэнхэр япшъэрлыгъ шхъаIэу зэ-рэщытыр къыгъэнэфагъ. АщкIэ

кIэлэегъаджэхэм къатэфэрэр зэ-кIэ зэрагъэзэкIэщтым ицыхъэ зэрэтелъыри директорым къыхи-гъэщыгъ.

ШIэныгъэм и Мафэ фэгъэхьы-гъэ Iофтхьабзэм къэкIолIэгъэ пстэуми къафэгушIуагъ ТхьакIу-цынэ Аслъан. Адыгеим щы-псэурэ кIэлэеджэкIо мин 46-рэ фэдиз Ионыгъом и 1-м партхэм

зэракIэрытIысхьащтхэр, ахэм ащыцIу минитфыр апэрэ клас-сым зэрихьащтхэр республикэм ипащэ къыIуагъ. КъыткIэхъухъэ-рэ лIэужхэм шIэныгъэ куухэр зэрагъэгъотыгъэх зэрэфаер, ти-къэралыгъо, тиреспубликэ яне-ушырэ мафэ ахэм зэрагъэпсы-щтыр къыхигъэ-щыгъ.

— Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевым Адыге-им Iоф щызы-шIэрэ кIэлэегъа-джэхэм бэмы-шIэу зIукIэ-гъоу адыриIа-гъэм а гупшы-сэр анахъ шхъа-Iэу къыщыхи-гъэщыгъ, — къыIуагъ АР-м и ЛIышхъэ. — Республи-кэм гъэсэны-гъэмкIэ исисте-мэ хэхъоныгъэ-хэр егъэшIы-гъэнхэм пае лъэ-бэкъоу тшIы-хэрэм УФ-м и Президент къа-дыригъэштагъ, сэнаушыгъэ зы-хэлъ ныбжьы-

кIэхэм IэпыIэгъу тафэхъуныр пшъэрлыгъ шхъаIэу къыгъэнэ-фагъ.

Мы аужырэ ильэсхэр пштэхэ-мэ, гъэсэныгъэм имодерниза-ция сомэ миллион 600 фэдиз республикэм щыпIуагъэхьагъ. Ионыгъом и 1-м къыщегъэжъа-гъэу кIэлэегъаджэхэм ялэжъапкIэ процент 33-кIэ къалэтыгъ. Ащ пэлухъащт ахъщэ тедзэу сомэ миллион 65-рэ хъурэр бюджетым къыдыхалыгъагъ. Джащ фэдэу кIэлэеджакIохэр спортым нахъ пыщэгъэнхэм пае гурыт еджа-пIэхэм футбол ешIапIэхэр къа-щызэIуахыгъэх. Мы уахътэм ехъулIэу ахэм япчъагъэ 60 мэхъу, 2011-рэ ильэсыр имыкIыгъэ джы-ри 14 къахэхъошт.

Джэджэ гурыт еджапIэу N 1-м иапэрэ класс ихьэгъэ кIэлэеджа-кIохэр (зэкIэмкIи 50) ТхьакIу-цынэ Аслъан анахъу къыхигъэ-щыгъэх, кIэлэцIыкIухэм къафэ-гушIуагъ, гъэхьагъэхэр ашIын-хэу къафэлэIуагъ. Хабзэ зэрэ-хъугъэу, егъэджэным ищыкIэ-гъэ Iэмэ-псымэхэр зыдэлъ порт-фельхэр ахэм шIухъафтынэу афа-шIыгъэх. Джащ фэдэу ыпкIэ хэмылIэу тхылхэр мыгъэ афа-щыфэгъэх.

Гурыт еджапIэм тапэкIэ гъэцэ-кIэжьиыхэр рашIылIэнхэм пае сомэ миллионрэ ныкъорэ къы-зэрэфатIупщыщтыр республи-кэм ипащэ къэзэрэгъуонгъэхэм къариIуагъ. Ащ нэмыкIэу, кIэлэ-цIыкIу площадкэм ищыкIэгъэ спорт псэуалэхэмрэ биологие кабинетым изетегъэпсыхьанрэ апэуагъэхьанэу сомэ мин 200 шIухъафтынэу афишIыгъ.

Ежъ кIэлэеджакIохэри усэ цIыкIухэм къаджагъэх, ордэхэр къаIуагъэх, еджэныр фэчэфхэу рагъэжэжьигыгъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-гъыгъэх.

Урысые Федерацием и Президент и Указ

**Урысые Федерацием
икъэралыгъо наградэхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм ехылагъ**

IофшIэнымкIэ гъэхьагъэу ышIыгъэхэм, ильэсыбэ хъугъэу гуетыныгъэ фырилэу зэрэ-лажэрэм ыкIи общественнэ IофшIэным ча-нэу зэрэхэлажэрэм апае орденэу «Хэгъэгум ыпашхъэ гъэхьагъэу шырилэхэм апае» зы-фиIорэм имедалэу я II-рэ степень зигъэр **Чер-ков Анатолий Афанасий ыкIом** — Адыгэ РеспубликэмкIэ муниципальнэ образова-ниеу «Джэджэ районым» ипащэ фэгъэшъошэ-гъэнэу.

**Урысые Федерацием и Президентэу
Дмитрий МЕДВЕДЕВ**

Москва, Кремль
шышхъэIум и 10, 2011-рэ ильэс
N 1085

Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэ и Указ

**Адыгэ Республикэм
кIэлэцIыкIум ифитыныгъэхэмкIэ
и Уполномоченнэ ехылагъ**

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Рес-публикэм кIэлэцIыкIум ифитыныгъэхэмкIэ и Уполномоченнэ ехылагъ» зыфиIорэм ия 5-рэ статья ия 1-рэ Iахъ тегъэпсыхьагъэу **уна-шъо сэшIы:**

1. Ивашин Александр Борис ыкIор Адыгэ Республикэм кIэлэцIыкIум ифитыныгъэхэм-кIэ и Уполномоченнэу гъэнэфэгъэнэу.

2. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм щыублагъэу мы Указым кIуачIэ иIэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и ЛIышхъэу
ТХЬАКIУЩЫНЭ Аслъан**

къ. Мыекъуапэ,
Ионыгъом и 1, 2011-рэ ильэс
N 102

ШушIэ IэпыIэгъу афащагъ

Бирамыр къэсынклэ тхьамэ-фитIу фэдиз шыIэу Чэчэн Республ

публикэм и Лышхъэу Рамзан Кадыровым гъэрекло фэдэу мыгъи шъоушыгъу, хьаджыгъэ ыкли пындж Адыгэ Республикэм шыпсэурэ быслымэнхэм апае къаригъэщагъ (зэкIэмкли тонн 36-рэ).

— Ащ шыщэу тонни 6-р псыр къызыкIэуагъэхэм апае къэдгъани, тонн 30-р дгощыгъэ, — къеуатэ муфтиге Емыж Нурбий. — Теуцожэ районми, Шапсыгъи, Успенскэ, Красногвардейскэ, Кошхъэблэ, Шэуджэн районхэм а сэдакъэм шыщ Iахъ ащагъ. Тэхьутэмыкбое районым шыпсэурэ динлэжхэм зэдаштагъ ахэм къатэфэгъэ тонни 3-р псыкIуным зэрар зэрихыгъэ цыфхэм афагъэкIонэу. Краснодар шыпсэурэ быслымэнхэм яттыгъэм шыщэу килограмм 500 къызэклагъэкIожьыгъ а мурад дэдэр ягъу. Арзущтэу зэукIагъ гъомылэпхъэ тонн мини 8. Ар къуаджэхэу Къэбыхъаблэрэ

Пшычээрэ ядгъэщэн зэхьум, гъусэ фэтшыгъ Шапсыгъэ къоджищым (Афыпсыпэ, Псэйттыку, Пэнэхэс) ыкли поселкэу Яблоновскэм, къалэу Краснодар адэс быслымэнхэм къаутоиыгъэу сомэ мин 73-ри. Ащ нэмыкIэу, псыр къызыкIэуагъэхэм апаеу алуи Сирием къикIыгъэ кIалэхэм шыгъын зэфэштхьафхэр мэщытым къырагъэолIагъэх. ШушIэ IэпыIэгъур зыфэдгъэхъазырыгъэ къуаджэхэу Къэбыхъаблэрэ Пшычээрэ анахъ чIыплэ къин итэу ашыпсэурэ унэгъо 35-у къыхахыгъэхэм сомэ мин тIурытIу аратынэу тIли, а зэпстэур тиофышIэхэу Шхъэлэхэо Ибрахымэрэ Мамый

Зуретрэ зыцIэ къетIогъэ псэупIэхэм тыгъуасэ анагъэсыгъ.

ТызэрэщыгъуазэмкIэ, мыхэм Къэбыхъаблэрэ Пшычээрэ адэс унагъохэм гъомылапхэр зэфэдэу аратыгъ, ахьщэр спискэу къаIуагъэкIагъэм тетэу агощыгъ, шыгъынэу ащагъэри фаехэм, зыфэшIу хьугъэхэм харагъэхызэ ашыгъ.

— Пстэуми тэшIэ Чэчэн Республикэми псыкIуным гумэкIыгъохэр къызэрэфихыгъэхэр. Ау ащ емылгытыгъэу, сэдакъэ тиеспубликэ къыфэзыгъэкIогъэ Рамзан Кадыровым ишIушIагъэ фэдэ пчъагъэкIэ бэгъуагъэу къыIукIэжынэу тыфэIыIа, быслы-мэнхэм ацIэкIэ «тхьауегъэпсэу» етIэIо, шIум фэлажэу Алахым бэрэ ерэгъэпсэу, — еIо Емыж Нурбий.

Къыхэдгъэхъожьын ащ фэдэ сэдакъэ Р. Кадыровым республики 8-мэ, Волгоградскэ ыкли Астраханскэ хэкухэм зэраригъэщагъэр. ЗэпстэумкIи тонн 360-рэ ащ тетэу ыгощыгъ.

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт.

Тиакадемикхэм къахэхъуагъ

ШышхъэIум и 19-м ШэныгъэхэмкIэ Дунэе Адыгэ Академием ичленхэм язэIукIэ Налщык шыIагъ. Повесткэм хэтыгъэ Iофыгъохэм анэмыкIэу «ШэныгъэхэмкIэ Дунэе Адыгэ Академием иакадемик гъэшIуагъ» зыфиIорэ шытхьуцIэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, кIэлэцIыкIу къэщыIо ансамблэу «Нэф» зыфи-

Iорэм изэхэщакIоу, Дунэе Адыгэ Хасэм ивице-президентэу КIэрмыт Мухьдинэ фэгъэшъошэгъэным иIофи хэлплэагъэх.

— Мыщ фэдэ шытхьуцIэр зыфагъэшъуашэхэрэр ежышхъэкIэ лъэпкъым ихэхъоныгъэ зилахышIу хэзышIыхьагъэхэр, ащ итарихъ, ыбзэ, икультурэ къэгъэнэжыгъэнхэм хьалэлэу дэлэжыгъэхэ об-

щественнэ, политическэ IофышIэхэр, тхакIохэр, шIэныгъэлэжхэр арых, — гъэзетэу «Шапсугия» зыфиIорэм ритыгъэ интервьюм къыщиIуагъ АМАН-м иапэрэ вице-президентэу, профессорэу Бырсыр Батырбий. — ШытхьуцIэм ифэгъэшъошэн псын-кIэу зэшIокIырэп: кандидатхэм якъыхэхын охътабэ ехы — консультациехэм охътабэ акъудыи. КIэрмыт Мухьдинэ иIоф IэшIэх хьугъэ, академик пстэуми ащ икандидатурэ дырагъэштагъ, ащ къеушыхьаты Мухьдинэ адыгэхэм шIу зэралэгъурэр.

НЫБЭ Анзор.

КIэлэцIыкIу IыгъыпIэр агъэцэкIэжыгъ

Адыгэ Республикэм ит кIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэр зэримыкьухэрэм къыхэкIэу, чэзыум хэт сабийхэм япчъагъэ илъэс къэс нахьыбэ мэхъу. Мы гумэкIыгъор дэгъэзжыгъэным пае республикэм ипашэхэм зэшIуахырэр макIэп. КIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэр кIэу къызэIуахых, зыщыкIагъэхэм гъэцэкIэжынхэр арашIылIэх. Арэу щытми Iофхэм язытет уигъэрэзэпэнэу шыгъэл.

Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Джамбэчы дэт

кIэлэцIыкIу IыгъыпIэу «Насып» зыфиIорэм ипашэу ДыдыкI Марыет мы мафэхэм зыIудгъэкIагъ, мы лъэныкъомкIэ зэшIуахын алъэкIыгъэхэр къедгъэIотагъ.

— ЖьоныгъокIэ мазэм кIэлэцIыкIу IыгъыпIэм гъэцэкIэжынхэр етшIылагъэх, — еIо М. ДыдыкIым. — АщкIэ Красногвардейскэ районым иадминистрацие ипашэу IэпыIэгъу къытфэхьугъэ Тхьэлъэнэ Вячеслав тызэрэфэразэр къыхэзгъэщымэ сшIоигъу. Ащ ишIуа-

гъэкIэ учреждением хэт шхьаныгъупчэхэр пластиккIэ зэблэтхьугъэх. Унашхьэри къытфэзблэригъэхьунэу тыкыгъэгъугагъ. Джащ фэдэу ны-тыхэм алъэкIэ къамыгъанэу яшIуагъэ къытагъэкIыгъ. IыгъыпIэм игъэцэкIэжын пэлухьащт краскэр ахэм къашэфыгъ. ТичылэцIыкIу нахъ мышIэм, джырэ уахътэм кIэлэцIыкIу IыгъыпIэм чIыплэхэр шафикъухэрэп. Мы уахътэм ехьулIэу сабыишIи чэзыум хэт, тлэкIэ къызэрихьэу ахэм яIоф зэхэтфыщт. IэпыIэгъу къытфэхьухэрэм зэкIэм «тхьашъуегъэпсэу» ясэIо.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.

ТегушыIэнхэу къырагъэблагъэх

Пшызэ псы гъэIорышIапIэм разделэу «Оценка воздействия на окружающую среду» зыфиIорэмкIэ общественнэ тегушыIэнхэр зэрэзэхьыщэрэмкIэ макъэ къегъэIу. Марытемэу къыгъэнэфагъэхэр: «Разработка проекта схе-

ммы комплексного исполь-

зования и охраны водных объектов (СКИОВО) бассейна р. Кубань», «Разработка проекта нормативов допустимого воздей-

ствия по рекам бассейна Кубани». Общественнэ тегушыIэнхэр 2011-рэ илъэсым чъэпыогъум и 12-м зэфакхысыжыштых. Пстэури мы адресымкIэ къекIолIэнхэу къырагъэблагъэх: **Краснодар, урамэу Краснэр, 19.** Пшызэ псы гъэIорышIапIэм ыкли ащ икьутамэхэм тхылъхэм нэIуасэ защыфэшъушIын шъулъэкIыщт мы адресхэмкIэ: **Краснодар, урамэу Краснэр, 180-а, (861) 253-73-07, Мыекъуапэ, урамэу Крестьянскэр, 236, 52-18-42** е сайтым мы адресымкIэ: **www.kbvufgu.ru**

ЦУАМЫКЪО (ХыдзэлI) Къэралхъан Къасимэ ыпхъу

ШышхъэIум и 28-м, бэрэ зэсымэджэ нэуж илъэс 90-м итэу Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэу Цуамыкьо (ХыдзэлI) Къэралхъан Къасимэ ыпхъум идунай ыхъожьыгъ.

Къэралхъан 1921-рэ илъэсым къуаджэу Къэбыхъаблэ къышчыгъ, ау иныбжыкIэгъу лъэхъан Хьа-тикъяуэ дэсхэ янэшхэм адэжы щигъэкIуагъ ыкли ащ шеджагъ. 1941-рэ илъэсым Хэгъэгъу ззошхом къызежъэм ышыпхъу игъусэу райвоенкоматым лъэIу тхылъ чIалъхьагъ фронтым кIохэмэ зэрашIоигъор къыралотыкIэу. ЗэшыпхъуитIури заом имэшIуае псаоу къыхэкIыжы-

гъэх ыкли Мыекъуапэ псэупIэкIэ къыхахыгъагъ.

Къэралхъан дзэ къулыкъум зыхахъэм, Ставрополь краим ит къалэу Курсавкэ авиаспециалистхэр къызщагъэхъазырхэрэ еджапIэу дэтыгъэм агъэкIуагъ. Ошъогу заом хэлэжырэ самолетхэм къырадзыхырэ бомбхэр къэзыгъэхъазырхэрэм ар япэщагъ.

Къэралхъан зыхэтэгъэ авиаполкыр лъэсыдзэхэм, танкистхэм, артиллеристхэм IэпыIэгъушIоу яIагъ. Къалэхэу Воронеж, Курскэ, Белгород, Харьков, Киев, Львов, Польшэм икъалэу Катовице, Германием икъалэхэу Берлин, Дрезден, Чехословакием икъэлэ шхьаIэу Прагэ шхьафит зышIыжыгъэхэм ахэтыгъ. Джащ фэдиз зэо гъогур адыгэ бзылъфыгъэм зэпичыгъ.

Къэралхъан Сталиныр зыкIэтхэжыгъэ шытхьу тхылъ пчъагъэ иIагъ. Джащ фэдэу заом иветеран къыфагъэшъошэгъагъэх Хэгъэгъу ззошхом иорденэу я II-рэ степен зилэр, медальхэу «За боевые заслуги», «За взятие Берлина», «За освобождение Праги», «За победу над Германией» зыфиIохэрэр, юбилей медалыбэ.

Зэо ужым Къэралхъан хэку исполкомым илъэсыбэрэ инструкторэу цылэжыагъ, къэлэ киносетыми Iутыгъ, аужырэ илъэсхэм бэрэ сымаджэу къыхыгъ. Непэр ар Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыгъэ ветеранхэм ясатырхэм ахэмытыжыми, ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет иIофышIэхэм Къэралхъан ашыгъу-пшэцтэп. Бзылъфыгъэ гушIубызоу зэрэщытыгъэр, адыгэ шэн дахэхэр зэрэхэлъыгъэхэр зышIэщтыгъэ цыфхэм бэрэ агу илышчт. Ибынхэмрэ илахьылхэмрэ ужыпкъэ мафэ афэхьунэу Тхьэм телъIу.

Заом, IофшIэным, УIэшыгъэ KIуачIэхэм ыкли правэу-хъумэкIо органхэм я Адыгэ республикэ совет.

Ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет гухэкIышхо шы-хъоу макъэ къегъэIу шышхъэIум и 28-м, илъэс 90-м итэу, Хэгъэгъу ззошхом хэлэжыагъэу, Берлин зыштагъэхэм ахэтыгъэу Цуамыкьо (ХыдзэлI) Къэралхъан Къасимэ ыпхъум идунай зэрихъожьыгъэмкIэ, ибынхэм илахьылхэм афэ-тхьаусыхэ.

Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ колледжым иадминистрацие гухэкIышхо шыхъоу фэтхьаусыхэ колледжым ипсэолъэшI отдел ипашэу Блэгъожэ Руслъан Мыхьамодэ ыкъом къинэу къыфыкъокIыгъэм — ятэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшI.

Иофтхьабзэу «Зебра»

Гъогухэм транспортэу атетым къыхахъо къэс, лъэсрыкIохэм ясакъыныгъи нахъ хагъэхьон, шапхэхэр шIокI имыIэу агъэцэкIэнхэ фае. КIэлэцIыкIухэр ары нахьыбэу шапхэхэр зыукьохэрэр. Транспортэу къэсыгъахэм ыпэ зэпачыныр, ошIэ-дэмышIэу гъогум къытэльдэнхэр, агъэнфэгъэ чIыпIэмкIэ мыкIохэу, зыщыфаехэм гъогур шызэпачыныр яшэн. Арышъ, ны-тыхэм гъогурыкIоным ишапхэхэр мызэу, мытIоу ясабийхэм агу къагъэкIыжынэу тьялэу. Гъогум тетхэм, об-

щественнэ транспортым исхэм иэдэб ахэлъынэу, зыфэсакъыжынхэу яжъу-гъэшIэн фае. Гъогум нахьыжхэр зэрэщызекIохэрэр ары шысэ афэхьурэр, ны-тыхэм къаралорэр ары зэдэлухэрэр.

ИлъэсыкIэ еджэгъур мары рагъэ-жыагъ, кIэлэеджакIохэр бэу гъогухэм къатехъажыгъэх. Арышъ, кIэлэцIы-кIухэр къэухъумэгъэнхэм, щынэгъон-чъэу зекIонхэм фэшI АР-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ и Министерствэ ГИБДД-мкIэ и ГъэIорышIапIэ и ДПС Иофтхьабзэу «Зебра» зыфиIорэр Ю-ныгъом и 1-м къышчыублагъэу и 10-м нэс республикэм щыригъэкIокIышчт.

ГЕНЕРАЛЫР кырагъэблэгъагъ

**Я 131-рэ мыекъопэ мотошхончэо бригадэм ипэ-
щагъэу, генерал-майорэу Владимир Губкиныр
ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет
кырагъэблэгъагъ.**

Ар непэ Москва щэпсэу, иунагъо игъусэу, Мыекъуапэ зэригъэлъэгъунэу, илахьылхэм залуигъэкIэнэу ежъ иунэе автомашинэкIэ къэкIуагъ. Адыгем икьэлэ шъхьалэ дэтыгъэ дзэ гарнизоным бэрэ ипэщагъэти, партием ихэкъу комитет иапэрэ секретарыгъэу Бэрээдж Нухъэ зэрэфэрэзагъэр, джащ фэдэу

адыгэ кIалэхэу инэIосагъэхэри зэрэщымыгъупшэхэрэр ыгу къэкIыжхэу кыIотэжыгъэ-хэр гъэшIэгъонх.

Генералым игукъэкIыжъэу зигугъу кышIыгъэр бэ. Генрих БарташукI, Чыназыр Аслъани (тIури полковникых) В. Губкиным къулыкъу дахыгъ. Генералым ыгъэшIэ-

гъуагъ Мыекъуапэ зэхъокIыныгъэу фэхъугъэхэр, нахъ дахэ зэрэхъугъэр.

А мэфэ дэдэм генералри, ащ къулыкъу дэзыхыгъэ нэбгыриплыри, ветеран советым иIофышIэхэри зэгъусэхэу къэлэ гарнизоным ыльэныкIо шагъэуцугъэ саугъэт зэфэшъхьафхэр зыдэщылэхэм кIуагъэх. Чэчэн заом хэкIодэгъэ дзэкIолIхэм ясаугъэтхэм къэгъагъэхэр акIэралъхьагъэх. А чыпIэртэгъэпсыхьагъэу зэрашIыгъэм генералыр инэу шыгушIулыкIыгъ, мы сурэтхэри ащ шытырахыгъэх.

ВЕТЕРАНЫР агъэшIуагъ

Я 70-рэ илээсхэм Адыгэ хэкъу военкоматым идзэ комиссарыгъэу, отставкам щылэ полковникэу Николай Машковыр непэ Мыекъуапэ щэпсэу. Джырзблагъэ ар ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет кырагъэблагъи, ыныбжъ илээс 80 зэрэхъугъэр хагъэунэфыкIыгъ ыкIи коллективыр фэгъушIуагъ.

Ветеранхэм яреспубликэ совет итхьаматэу Г. Барташукрэ ТекIоныгъэм иреспубликэ фондэу Андырхъое Хъусенэ ыцIэ зыхьырым ипашэу А. Чыназырмрэ юбилярым гушыIэ дэхабэ фалуагъ, псауныгъэ пытэрэ щылэкIэ-псэукIэ дахэрэ илэнхэу фэлъэлуагъэх, ахьщэ шIухьафтын фагъэшъошагъ ыкIи ахъэклагъ.

Ащ фэдэу ветеранхэм ясовет кызэрэпэгъокIыгъэр, зэрагъэшIуагъэр зэригуапэр кыхъэшхэу полковникым псэлъэ дахэ кышIыгъ, «тхьашъуегъэпсэу» къариIуагъ.

**ШЫМЫГЪЭХЪУ
Мурат.**

Ветеранхэм я Адыгэ республикэ совет ипресс-секретарь.

ЦЫФЫМРЭ ПУНЫГЪЭМРЭ

ШымыIэр ныбжыкIэхэмкIэ апэрэ пый. Зигъот мэкIэ унагъохэм къарыхъухэрэ сабийхэр ны-тыхэм зэрадIэпыIэхэрэм имэхьанэ цыкIоп. НахьыбэрэмкIэ автомобильхэр атхьакIхэзэ, хьапщып зэмылIэужыгъохэр ащэхэзэ, ахьщэ къагъахъэ. КIэлэ Iэтэхьом иупчIэхэр зэхэпфынхэр псынклагъоп. ЕджапIэм шIэныгъэу шагъотырэм имызакъоу, унагъоми гъэсэпэтхыдэ цызэхыхыныр ящыклагъ. НахьыбэрэмкIэ шэнышIухэр ясабийхэм зэрахалъхьащтхэм ны-тыхэр пылтых.

Унэгъо зэгурьIожьхэм сабийхэр дэгъоу ащанIух. ШъхьэкIэфэныгъэ зэфашIыжы, нахьыжъхэр агъэлапIэх, IофшIэныр шIу альэгъу, нахьыкIэхэм анаIэ атырагъэты. Ны-ты лъапIэхэр! Шъуиунэгъо кIоцI пуныгъэ амалэу шыжъугъэфедэхэрэм шъуакъытегушыIэзэ, гъэзетым шъукъатх. Къалэхэм, чылэхэм шытхьур зытефэхэрэр мымакIэу адэсах. КIэлэгъэджэ, къулыкъушIэ, врач, шофер,

псэолъэшI унагъохэм зэфыщытыкIэу арылтыр жъи кIи ашIогъэшIэгъоныщтэу къысщэхъу. Ахэр къэсэзыгъалорэр хъугъэ-шIагъэу слэгъухэрэр арых.

Мафэ горэм ным илээситф зыныбжъ сабыир игъусэу троллейбусым къытIысхьагъ. Джащ лъыпытэу тIысыпIэ кыратыгъ. «Шъхьаныгъунчъэм дэжъ сытIысынэу сыфай», — ыуи сабыир къэгъыгъ. «Плъэгъурэба нэнэжъ ащ дэжъым щыс» — джэуап къыритыжыгъ ным. «Сыда зыкIыщысыр? Сэ шъхьаныгъупчъэм дэжъ сыфай», — ылуагъ сабы-

им икIэрыкIэу. «Ащ ичIыпIэ кыуитынэу зигъэхьазырырэн!» — къыпигъохыжыгъ ным. А гушыIэр зэхэзыхыгъэ ным Iалъмэкъэу ыIыгъым илгыгъэ картофыр къытэкъузэ, сабыим къыфэтэджыгъ. Троллейбус джэхашъом тетэкъогъэ картофым лъакъокIэ еозэ, сабыир шъхьаныгъупчъэм IутIысхьагъ. ИкIалэ къыдэхъугъэм зэрэрыгушхорэр зэхапшIэу, ныр къыгосыгъ. Мы хъугъэ-шIагъэр троллейбусым цызылгэгъугъэхэми ным е сабыим зираIуагъэп. КъэшIэгъуаеп а сабыир зыфэдэ хъуштыр. Ным, обществэм сыда шIуагъэу ащ

къафыхьыштыр?

Илээсхэм фэди зыныбжъ кIэлэцIыкIумрэ янэрэ автобусым кыхьэхэзэ, «Тыда сыздэтIысыштыр?» — ыуи сабыим кызылуипхьотыгъ. Апэрэ тIысыпIэм тес лIыжъым «УныбжыкI, плъакъохэр пытэх, ущытыми хъушты», — кызырелом, автобусым исхэм ащышхэмрэ нымрэ лIыжыр агъэмысэзэ бэ кыраIуагъэр. Ар лIыжъым шIоемыкIоу кыкIэлъыкIогъэ къэуцупIэм цыкIыжыгъ.

ТапэкIэ зигугъу кышысшIыгъэ хъугъэ-шIагъэхэм афэд джыри къэсIотэштыр. Автобу-

сым тисэу тыкIозэ, ерагъэу щыт ныор агъэтIысынэу сапэкIэ щысыгъэ кIэлэкиIтIумэ сятлэIугъ. СигушыIэ зэхамыхыгъэм сIуи джыри зэ кыкIэсIотыкIыжыгъ. Къээзгъэтэджынхэ сымылъэкIызэ, нэ бгъунджыкIэ кысфидеплъэкIыхэзэ, зыщыкIыштырэм нэси кIуагъэх.

Мыщ фэдэ хъугъэ-шIагъэхэр мафэ къэс цыфхэр зэрытIысхьэрэ транспортым цыплъэгъуштыр. Шэн дэйхэр тиныбжыкIэхэм къахэмыфэнхэм пае тэ, нахьыжъхэм, ренэу гъэсэпэтхыдэ ятIон фае. Зым ыIорэр адырэм римыутыжъэу, зэдедгъаштэмэ дэгъу. Нахьыжъхэм шъхьэкIэфэныгъэ афашIыным, лъэкI зимыIэм IэпыIэгъу фэхъунхэм афэдгъэсэнхэ фае. Ежъ ныбжыкIэхэри лIыжъныоужэ зэрэхъуштыр, якъарыу кызырэрэзэкIэкиIотштыр къагурыIомэ дэгъу.

**БЭРЭТЭРЭ
Мурат.**

Урысыем ижурналистхэм я Союз хэт.

ДЭХАГЪЭР

унагъом къыщэжъэ

Апчым хэпшыктырэр мэшлэты

Урысыем инароднэ сурэтышлэу Алексей Зель апчым пкыгыгъо гъэшлэгъонхэр хешыктык, дунаим щызэлъашлэ. Сэнаушгыгъэ ин зыхэлъ цыфым илофшлагъэ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей кы-щагъэлъагъо. Пресс-зэлулэу зэхащэгъэм кызырэрэчалуагъэу, Египет, Индиём, Японием, Кореим къащэгъотыгъэ пкыгыгъо хъаушыхъаты апчым хы-рахышхэр хашыктыкыгъэ зэралъэктыгъэр.

Лъэшлэгъу 55-кIэ узэкIэлэ-бэжмэ, апчым имэхъанэ дунаим шашлэщыгъ. Я XIX-рэ лъэшлэгъу икIэуххэм апчым сатыу зэрэраштырэм дакIоу, промышленностым игъэкIотыгъэу ша-гъэфедэу фежэгъагъэх. Апчым ишын егъэжаплэ фэзыштыгъэу алыгътэрэр нэмыц шIэныгъэ-лэжэу Отто Шотта (1851—1935). Наукэм игъэхагъэхэм къапкырыкIыгъэ, апчым игъэфедэн Иоф дишлагъ. Фридрих Симменс кыгулупшысыгъэ хъакум ишлуагъэкIэ, зэпамыгъэу апчым пкыгыгъохэр хашыктыгъэх.

— Сыбиолог, — еIо Алексей Зель. — Апшгъэрэ гъэсэнэгъэ сIлэу сэнэхъатэу кыхэсхыгъым мэхъанэ естыгъыгъ. Апчым сы-зыIэпищэныр сэрэклэ шгъэфы-гъэп. Ащ хэпшыктын плъэкIыгът пкыгыгъохэр сипкIыхэм ахэс-лъагъохэуи уахтэ кыхэкIы-щыгъ.

Коцпшыгъэхэр зэпэжыужыкх, бзыухэр хъасэм щэбыбых, баджэм исурэт — ахэр дахэу шы-гъэх, IапэкIэ уанэсы шIоигъоу зафэошэ.

Москва дэт заводхэм ащыщ А. Зель Иоф щышIэгъэ апчым пкыгыгъуабэ хэпшыктын зэрэ-плъэкIыгъым ыналэ тыридзагъ. Исэнэхъат нахь куоу зэригъэ-шIэным пае еджэзэ, тыкбэзыуц-

хэрэ дунаим идэхагъи, ибаи-ныгъи кыпкырыкыгъэх. Бзы-ухэр, кэкIыгъэ уцхэр, псэуш-хэхэр, чыгъхэр илэшагъэхэм бэ хуэху ахэолъагъох. Узы-гъэщыхэрэри къахэкIых. Ба-

джэм чыгъ кыутамэм зыфищэ-игъ, лъапэкIэ нэсы шIоигъу, ау кыдэхуэрэп...

Щэжыгъэхэр, кыухэхэр, кы-гъэгъэ Iэрамхэр, чылысыр, нэ-мыкIхэри искусствэм ишпэхэ лъагэмэ адиштэхуэ гъэпсыгъэх. Лъэпкъ музей илофшлэгъу Тэу Аслан, Надежда Бурмистро-вам, Сыджыхь Маринэ, нэ-мыкIхэм кыталауагъ апчым фэгъэхыгъэ кыгъэлъэгъоным дунэ мэхъанэ зэрэратырэр, рес-публикэм и Лъэпкъ музей кы-зэригъэдэхагъэр.

Апчыр бгъэплыгъэ мэстанэм фэдызм кышчыублагъэу кыухэ сурэтхэр, фэшхъафхэри зэпэ-жыужыгъэх хэпшыктынхэ зэрэ-плъэкIыгътыр Алексей Зель илофшлагъэ хэолъагъо. Къэгъэ-лъэгъоным чъэпыогъум и 11-м нэс Лъэпкъ музейым щыкIошт, искусствэр зышлогъэшлэгъонхэр зэхэщакIомэ рагъэблагъэх.

Сурэтхэр Лъэпкъ музейм икыгъэлъэгъонхэм къащыты-рахыгъэх.

КЪЫХЭТЫУТЫГЪЭМ КЪЫРАIУАЛIЭРЭР

Аллее дахэхэр тищыкIагъэх

Шышхъэлум и 20-м «Адыгэ макъэм» кыыхэтыутыгъэ тхыгъэу «Лыхъужхэм, цIэрыIохэм яаллеехэр тищыкIагъэх» зыфилорэм тигъэзетеджэхэм яеплэыкIэхэр кыыраIуалIэх. Апэу макъэ кытэзыгъэлугъэмэ ащыщхэм язэфэхьысыжхэм шъуащытэгъэгуазэ.

КЪУЛЭ Мыхъамэд, Адыгэ Рес-публикэм и Къэралыгъо Академи-ческэ лъэпкъ кышпэкIо ансамблэу «Налмэсым» ихудожественнэ паш, Урысыем изаслуженнэ артист, Ады-гейм инароднэ артист:

— СшIогъэшIэгъонэу гъоогъуитIо седжагъ. Темыр Осетием сышчыIэу Владикавказ зыщыплыхъэзэ, респу-бликэм ищыф цIэрыIомэ афэгъэхыгъэ аллеер синэплэгъу кызефэм, сызэ-гупшысагъэр макIэп. Сигупсэ Адыгейм ащ фэдэ гупчэ кышчызэлухэмэ цыфмэ гуапэ ащыхъушгъэу слытагъэ.

Тарихьым, гъэсэнэгъэм, искусст-вэм, нэмыкIхэм зафэбгъазэм, узэры-гушхонэу тиреспубликэ иIэр бэ. Дэгъуба тицIыф шлагъохэм ящытхуэ тэри тIуатэмэ. Хъау. Зым зыр щытхуэ-жыным фэшI аллеер кызылухын фаеу слытэрэп. НыбжыкIэхэм тита-рихь нахышIоу ашIэным, хъакIэу Адыгейм къаIорэмэ тицIыфхэр зэ-рагъэлъэгъунхэм мэхъанэ хэхыгъэ ятэ-ты. Ахыщэшо пэлухъанэу кысщыхуэ-рэпышгъ, аллеем игъэпсын Адыгейм шIэхуэ щыфежыгъэхуэ сэгугъэ.

ЕДЫДЖ Мэмэт, бзэхэр зыщызэ-рагъэшIэрэ Гупчэу «Активым» иди-ректор шхъаI, Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмкIэ изаслуженнэ ИофшI, Дунэ Адыгэ Хасэм илоф-шIэн чанэу хэлажэ:

— Мыекъуапэ Адыгейм зэрикбэлэ

шхъаIэр кыхэхэу щытын фае. Ти-республикэ блэкIыгъэ уахтэу иIэр эдгъашIэгъэ, тапэкIэ тыплъэным фэшI аллеехэр, саугъэтхэр тищыкIагъэх. Къэ-лэ паркым Нэгумэ Шорэрэ Шэуджэн Мосэрэ ясаугъэтхэм анэмыкI дэплъа-гъорэп. Паркым унэмысызэ КIэрэщэ Тембот исаугъэт плъэгъушгъ. Гъэмафэм хъакIэу тиреспубликэ къаIорэр нэб-гырэ шгъэ пчъагъ. Туристмэ загъорэ сяплыхъэ, сэгущо. Сыбыр кыкIы-гъэмэ тиреспубликэ епхыгъэ гукъэ-кыжэ ялэ ашIоигъоу зыцIэ къеслогъэ саугъэтхэм ашыхъэ уцухэзэ нэгъэплъ сурэтхэр зытырарагъэххэу сэлъэгъу. Ащ сэгъэгущо, сырэгущо.

Едыдж Мэмэт зэрилгытэу, са-угъэтхэр нахыбэ хуэхуэ Мыекъуа-пэ шагъэуцунхэр игъу, ау мылэкIуIэ ащ тыфэмыхъазырыIоу тэIошгъ, хэIыпIэ къэдгъотын плъэкIыгът. Лыхъужхэм, цыф цIэрыIохэм ясу-рэтхэр чыпIэ хэхыгъэхэм агъэуцун-хэм бэп ищыкIагъэр. Гум кынэ-жыгъэхуэ тизыгъэпсэфылэхэр цы-тынхэм пае къэлэ паркыр нахы-шIоу кызыфэдгъэфедэн фае. Пар-кым ешIопIэ-ишапIэу шапIыгъэм еплэыкIэ шхъаф фытиI. Ари Едыдж Мэмэт кыдылгытэзэ, та-рихьыр, культурэр зыгъэлъагъэхэр, гъэшIэгъонэу зызыгъэпсэфы зышло-игъохэм паркыр яIопIэшIу хуыным кIэхъопсы. Иофыр зырагъажыкIэ, шахышIу хышыхъаным фэхъазы.

Дзюдо. Урысыем изэнэкъокъу

Казань иалырэгъу щыбэнэщтых

Шышхъэлум и 30-м кышчыублагъэу Ионыгъом и 5-м нэс Урысыем дзюдомкIэ изэ-нэкъокъу Казань щыкIошт. Адыгэ Республикэм ибэнэкIохэр зэлукIэгъумэ ахэлажэх. Тренер-хэу Беданэкъо Байзэтрэ Бастэ Сэлымрэ Адыге-им идзюдоистхэм япащэхэу Татарстан щылэх.

Урысыем дзюдомкIэ ишъолгыр зэнэкъокъу хэлажэ-хи, Казань щыкIошт кIэух зэнэкъокъум щыбэнэнхэу фи-тыныгъэ зилэ хуэгъэхэр арых гъогу техагъэхэр. Ордэн Андзаур, ШъэоцIыкIу Рустам, ШъэоцIыкIу Айдэмыр, Тимур Бучукур, Елена Ткаченко, Анна Шимон, Дяченко Руслан, Филашгъэ Астемир куп зэфэшхъафхэм ахэт-хэу алырэгъум щыбэнэщтых. Медальхэр кыдэзыыхэрэр Европэм, дунаим язэнэкъокъухэм ахэлэжыгъэщтых. Тиба-тырхэм гъэхъагъэ ашIынэу афэтIо.

Баскетбол

«Динамо-МГТУ» — «Атаман»

Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ»-м ильэс ешIэгъум зыфегъэхъазыры. Шышхъэлум и 31-м ыкIи Ионыгъом и 1-м ныбджэгъу зэлукIэгъухэр тикбалэ щырилагъэх.

Суперлигэм щешIэрэ командэу «Атаман» Ростов-на-Дону тиспортсменхэм яхэкIагъ. Бэрэскэжыем зэрешIагъэхэр:

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Атаман» Рос-тов-на-Дону — 58:86.

Тыгъасэ зэлукIэгъур зэраухыгъэр:

«Динамо-МГТУ» — «Атаман» — 75:91.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Кыдэзыгъэжыгъэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ ИофхэмкIэ,
IэкIыб кыэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
кыгъэхэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи кыбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шхъаIэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редактор
шхъаIэм иапэрэ
гуадзэр
АУЛБЭ Руслан**

**Редактор
шхъаIэм
игуадзэр —
пшгъэдэкIыж
зыхырэ
секретары
ХЪУРМЭ Хъусен**

**ПшгъэдэкIыж
зыхырэ
секретары
НЭПШЭКЪУЙ
Заур**

**Редакциер
зыхъыIэр:**
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шхъаIэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшгъэдэкIыж зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэлоры-
шIаплэ, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
5374**

**Индексхэр
52161
52162**

Зак. 2147

Хэутыным
узщыкIэгъэхэнэу щыт
уахыгъэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэгъэхэу
уахыгъэр
Сыхъатыр 18.00